

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-I.4131.610.2024

Łódź, 23 sierpnia 2024 r.

Rada Gminy Kobiełe Wielkie

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VI/38/24 Rady Gminy Kobiełe Wielkie z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Statutów Sołectw Gminy Kobiełe Wielkie, w części obejmującej:

- § 26 ust. 1 w zakresie wyrazów "odrębnymi uchwałami Rady" załączników Nr 1 - 20 do uchwały,
- § 26 ust. 2 pkt 3 załączników Nr 1- 20 do uchwały.

Uzasadnienie

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Gminy Kobiełe Wielkie uchwaliła statuty sołectw Gminy Kobiełe Wielkie - dalej statuty, w brzmieniu stanowiącym załączniki do uchwały.

Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru w zakresie, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Kobiełe Wielkie zawiadomienia z dnia 8 sierpnia 2024 r. znak: PNIK-I.4131.610.2024.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania nadzorczego Przewodniczący Rady Gminy Kobiełe Wielkie uznając zasadność podniesionych przez organ nadzoru zastrzeżeń wniósł o stwierdzenie nieważności kwestionowanych regulacji statutów.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Na wstępie należy wskazać na rozdział kompetencji, znajdujący umocowanie w art. 169 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego wykonują swoje zadania za pośrednictwem organów stanowiących i wykonawczych. Skoro ustawa zasadnicza wyodrębnia organy stanowiące i wykonawcze, to jako zasadę należy przyjąć, że kompetencje, jakie zostały przyznane ustawowo jednemu z tych organów, nie mogą być realizowane przez drugi z nich. Rozróżniając organy wykonawcze i stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, Konstytucja pozostawia tymże jednostkom kompetencje do kształtowania ich ustroju wewnętrznego w granicach określonych przez ustawy. Powyższy podział został uszczegółowiony w przepisach ustawy o samorządzie gminnym, gdzie zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 3 do zadań wójta należy w szczególności gospodarowanie mieniem komunalnym, czy też w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145), w którym sformułowano zasadę, że gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

Tym samym przywołane przepisy wskazują, że to po stronie organu wykonawczego gminy jest uprawnienie do gospodarowania nieruchomościami gminy oraz innym majątkiem gminnym. Przekuwając powyższe rozważania na § 26 ust. 1 statutów, zgodnie z którym Sołectwo może przejąć mienie komunalne przekazane odrębnymi uchwałami Rady do korzystania w ramach zwykłego zarządu, należy z całą stanowczością stwierdzić, że takie regulacje statutów sołectwa w zakresie wyrazów "odrębnymi uchwałami Rady" pozostają w opozycji do obowiązującego prawa, ponieważ tak skonstruowane zapisy statutu sołectwa powodują wkroczenie w zakresie spraw związanych z gospodarowaniem mieniem gminnym organu stanowiącego w kompetencję organu wykonawczego.

Powyższy pogląd znalazł również potwierdzenie w judykaturze, gdzie zdaniem sądu rozdział zakresu kompetencji pomiędzy organem stanowiącym, a wykonawczym gminy został uregulowany w ustawie i nie może być zmieniany w drodze uchwały rady gminy. Zasadniczo zatem gospodarowanie mieniem komunalnym należy do kompetencji wójta jako organu wykonawczego gminy. Co do zasady działa on wprawdzie w zakresie zasad jakie określa rada gminy na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym, jednak nie ma on obowiązku uzyskiwać zgody rady gminy na przekazywanie składników mienia gminnego dla jednostek pomocniczych, ponieważ działa on w tym zakresie samodzielnie na podstawie wyłącznie jemu przyznanych kompetencji (wyrok WSA w Łodzi z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 546/19).

W sposób istotny naruszają prawo regulacje § 26 ust. 2 pkt 3 statutów, zgodnie z którymi w przypadku powstania w mieniu niedoborów lub powstania szkód z winy zarządzającego, Sołectwo jest zobowiązane do niezwłocznego naprawienia szkody. Sołectwo jako jednostka pomocnicza, działa w ramach budżetu gminy (art. 5 w związku z art. 51 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym), nie posiada pełnej samodzielności i swobody działania. Tym samym mając na uwadze taki charakter sołectwa, nie można sołectwu przypisać przymiotu podmiotowości prawnej, jaką posiadają np. ułomne osoby prawne, co w konsekwencji oznacza, że nie będzie można ich pociągnąć do odpowiedzialności za powierzone mienie. Dodatkowo trzeba zauważyć, że jednostki pomocnicze nie mają swojego odrębnego od gminy majątku, nie tworzą własnych budżetów, lecz prowadzą gospodarkę finansową w ramach budżetu gminy. Zatem jednostki pomocnicze nie mają własnych środków z których mogłyby pokryć ewentualne szkody w przekazanym im mieniu. Takie stanowisko znalazło potwierdzenie w judykaturze – patrz wyrok WSA w Łodzi z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 546/19.

Dodatkowo należy zauważyć, że art. 18 ust. 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym upoważnia radę gminy jedynie do określania zasad przekazywania składników mienia do korzystania jednostkom pomocniczym gminy. Natomiast zgodnie z art. 48 ust. 1 tejże ustawy, w statucie jednostki pomocniczej muszą znaleźć się uregulowania dotyczące sposobu zarządzania i korzystania z mienia komunalnego przez jednostkę pomocniczą. Zarządzanie (administrowanie), o którym mowa, polega na dokonywaniu czynności bieżących - tak prawnych, jak i faktycznych - dotyczących składników tego mienia. Z kolei, "korzystanie" z mienia obejmuje zarówno działania faktyczne (używanie mienia dla zaspokojenia własnych potrzeb oraz pobieranie pożytków i innych przychodów, jakie dane mienie przynosi, np. czynszów z najmu i dzierżawy nieruchomości wchodzących w skład tego mienia), jak i formalne, w tym czynności cywilnoprawne których przedmiotem są określone dobra wchodzące w skład tego mienia. Wreszcie należy zauważyć, że art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym upoważnia radę gminy wyłącznie do ustalania zasad zarządu mieniem gminnym. Konkludując przepisy te nie mogą stanowić podstawy do określenia zasad odpowiedzialności za przekazane jednostce pomocniczej mienie komunalne.

Powyższe oznacza, że przedmiotowy akt wolidacyjny w sposób istotny narusza przywołane powyżej przepisy, co w konsekwencji zobowiązuje organ nadzoru do wyeliminowania uchwały Nr VI/38/24 Rady Gminy Kobbiele Wielkie z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Statutów Sołectw Gminy Kobbiele Wielkie w zakresie wskazanym w petitum rozstrzygnięcia nadzorczego.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:
Wójt Gminy Kobiele Wielkie